

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและชนบท" นี้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ เพื่อศึกษาถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่เลี้ยงดูที่สอนนักเรียนฝึกสอน ตลอดจนปัญหาที่ครูที่เลี้ยงดูและนักเรียนฝึกสอนต้องประสบในการดำเนินการสอนและการพัฒนาท้องถิ่น ในโครงการฝึกหัดครูชนบท ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงการจัดดำเนินงานโครงการฝึกหัดครูชนบทต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูลด้วยการออกแบบสอบถามไปยังครูที่เลี้ยงดูที่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและชนบท จำนวน ๒๑ โรงเรียน และออกแบบสอบถามไปยังนักเรียนฝึกหัดครูที่ออกฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ที่วิทยาลัยครูและโรงเรียนฝึกหัดครู ๙ แห่ง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและชนบท

ในแบบสอบถามครูที่เลี้ยงดู ได้ให้ตอบเกี่ยวกับรายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถาม บทบาทและหน้าที่ที่เขาคิดว่า เขาควรปฏิบัติต่อนักเรียนฝึกสอนในด้านการสอนในชั้นเรียน รวมทั้งหน้าที่และความรับผิดชอบในการพัฒนาชุมชน ในตอนท้ายของแบบสอบถามได้ให้บอกถึงปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนความช่วยเหลือที่เขาต้องการได้รับจากสถาบันฝึกหัดครู ในแบบสอบถามสำหรับนักเรียนฝึกสอนได้ให้บอกถึงบทบาทและหน้าที่ที่ครูที่เลี้ยงดูปฏิบัติต่อเขาจริง ๆ และให้บอกถึงปัญหา ความต้องการและความคิดเห็นทั่วไปของเขาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขงานด้านนี้ต่อไป

ผู้เขียนได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด ๕๕๐ ชุด เป็นแบบสอบถามสำหรับครูที่เลี้ยงดู ๑๑๔ ชุด ได้กลับคืนมา ๑๑๓ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๐๔ และเป็นแบบสอบถามสำหรับนักเรียนฝึกสอน ๔๓๖ ชุด ได้กลับคืนมา ๔๒๐ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๒๕ ข้อมูลเหล่านี้ได้นำมา

วิเคราะห์ ๒ แบบคือ

ก. คึกเป็นร้อยละ

ข. หากค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเทียบกับ การเทียบค่าเฉลี่ยเป็นอันดับถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๑.๐๐-๑.๕๕	ถือว่า	ไม่ทำเลย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๑.๕๖-๒.๕๕	ถือว่า	ทำน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๒.๕๖-๓.๕๕	ถือว่า	ทำปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๓.๕๖-๔.๐๐	ถือว่า	ทำมาก

เมื่อได้รวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของครูที่เลี้ยงที่มีต่อการฝึกสอนแล้ว โทคนพบสิ่งที่สำคัญดังนี้

รายละเอียดทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับครูที่เลี้ยงที่ตอบแบบสอบถาม

ครูที่เลี้ยงที่ตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นผู้หญิงมากกว่าชายเล็กน้อย ครูที่เลี้ยงหญิงที่แต่งงานแล้วมีมากกว่าผู้ที่เป็นโสด และครูที่เลี้ยงที่ชายที่แต่งงานแล้วก็มีมากกว่าผู้ที่ เป็นโสด ครูที่เลี้ยงกลุ่มใหญ่ที่สุดมีอายุระหว่าง ๒๖ ปี ถึง ๓๐ ปี วุฒิของครูที่เลี้ยงมีตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ ๕ จนถึงครูศาสตรบัณฑิต ครูที่เลี้ยงกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๔๖.๖๔ มีวุฒิประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาระดับต้นหรือเทียบเท่า ครูที่เลี้ยงทั้งหมดสอนชั้นประถมศึกษา และส่วนใหญ่คือ ร้อยละ ๖๐.๓๖ สอนทุกวิชาในชั้นของคน จำนวนชั่วโมงสอนของครูที่เลี้ยง ส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๓.๖๔ สอน ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมง ใน ๑ สัปดาห์ ครูที่เลี้ยงทุกคนมีงานพิเศษนอก นอกเหนือจากการสอน กลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๖๐.๓๖ ของหน่วยงานคานากิจกรรมเสริมหลักสูตรทำนุ ปลูกองและบูรณาการ ครูที่เลี้ยงมีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ไม่ถึงหนึ่งปีจนถึง ๓๐ ปี กลุ่มใหญ่ที่สุดมีประสบการณ์ระหว่างหนึ่ง ถึง ๕ ปี คือร้อยละ ๓๑.๖๔ เกี่ยวกับประสบการณ์ ในการเป็นครูที่เลี้ยง ปรากฏว่าครูที่เลี้ยงมีประสบการณ์ตั้งแต่ไม่ถึงหนึ่งปีจนถึง ๗ ปี กลุ่ม ใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๒๖.๖๔ มีประสบการณ์ในการเป็นครูที่เลี้ยงมาแล้ว ๓ ปี ส่วนจำนวน

นักเรียนฝึกสอนที่อยู่ในความรับผิดชอบของครูที่เลี้ยงแต่ละคนนี้มีตั้งแต่ ๑ คน จนถึง ๓๕ คน
ครูที่เลี้ยงกลุ่มใหญ่รอบละ ๕๕.๔๔ กลุ่มนักเรียนฝึกสอน ๑ - ๕ คน

หน้าที่และบทบาทของครูที่เลี้ยงในการฝึกสอน

จากแบบสอบถามสำหรับครูที่เลี้ยงส่วนที่ ๒ ได้ขอให้ตอบว่า เขาคิดว่าเขาได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนที่อยู่ในความควบคุมดูแลมากน้อยเพียงไร ซึ่งถือว่าเป็นบทบาทตามความคิดเห็นของเขาในทางต่าง ๆ ความคิดเห็นบางรายก็อยู่ในระดับท่ามกลาง บางรายการก็อยู่ในระดับท่าปานกลาง และบางรายการอยู่ในระดับท่าน้อย

ความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงเกี่ยวกับว่า เขาได้แนะนำช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับงานประจำวันของครูนั้น จักอยู่ในระดับท่ามกลาง และปานกลางทุกรายการ รายการเหล่านี้ ๕ อันดับแรกได้แก่รายการที่มีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕ ซึ่งจัดเป็นอันดับตามค่าเฉลี่ยความคิดเห็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

๑. การแนะนำช่วยเหลือในการจัดห้องเรียนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๓.๖๕
๒. การแนะนำช่วยเหลือให้เข้าใจถึงระเบียบปฏิบัติในการทำงานของครู มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๓.๕๒
๓. การแนะนำช่วยเหลือให้เข้าใจถึงอำนาจและหน้าที่ในการเป็นครู มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๓.๔๔
๔. การแนะนำช่วยเหลือในอรรถรสสุขภาพนักเรียนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๓.๓๖
๕. การแนะนำช่วยเหลือในการปฏิบัติงานประจำมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๓.๒๗

ความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงเกี่ยวกับว่า เขาได้แนะนำช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการศึกษาเด็กอย่างไรนั้น จักอยู่ในระดับท่ามกลาง และปานกลางทุกรายการ ๕ รายการแรกมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕ ซึ่งจัดเป็นอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

๑. การแนะนำช่วยเหลือในการศึกษาเพื่อทราบพื้นฐานเกี่ยวกับเด็กนักเรียนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๓.๕๗
๒. การแนะนำช่วยเหลือให้เข้าใจพัฒนาการเด็ก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๓.๓๔
๓. การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักสังเกตพฤติกรรมของเด็ก และเข้าใจในสาเหตุ

แห่งพุทธจักรนั้นมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๓.๕๖

- ๔. การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักใช้จิตวิทยาสำหรับเด็กและจิตวิทยาแห่งการ
เรียนรู้อของเด็กมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๓.๖๔

ความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงเกี่ยวกับว่า เขาได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือให้นักเรียนฝึกสอน
เกี่ยวกับการสอนมากขึ้นเพียงไร จักอยู่ในระดับท่ามากและท่าปานกลางทุกรายการ ๔ รายการ
การแรกมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๕๔ ซึ่งจัดอันดับตามค่าเฉลี่ยความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย
ได้ดังนี้

- ๑. การแนะนำช่วยเหลือในการวางแผนเตรียมการสอนและบันทึกการสอนมีค่า
เฉลี่ยความคิดเห็น ๓.๕๖
- ๒. การแนะนำช่วยเหลือในการนำนักเรียนให้ตั้งใจเรียนอย่างจริงจังมีค่า
เฉลี่ยความคิดเห็น ๓.๖๑
- ๓. การแนะนำช่วยเหลือให้ศึกษาหลักสูตร ประมวลการสอนและแบบเรียนในชั้น
ที่ตนจะต้องทำการฝึกสอนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๓.๖๐
- ๔. การแนะนำช่วยเหลือในการให้ทราบและทบทวนบทเรียนแก่นักเรียนมีค่า
เฉลี่ยความคิดเห็น ๓.๕๔

การแนะนำช่วยเหลือที่ครูที่เลี้ยงคิดว่าเขาได้ให้แก่ นักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการจัด
และการปกครองชั้นอยู่ในระดับท่ามากและท่าปานกลาง ๔ รายการแรกมีค่าเฉลี่ยความคิ
เห็นไม่ต่ำกว่า ๓.๓๔ ซึ่งจัดอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

- ๑. การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักอบรมเด็กใหม่ก็รียาวาจา มารยาทและดูแลการ
แต่งกายให้สะอาดเรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๓.๖๖
- ๒. การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักแก้ปัญหาส่วนตัวของ เด็กมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
๓.๕๕
- ๓. การแนะนำช่วยเหลือในการปกครองชั้นให้เรียบร้อยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
๓.๕๔

- ๔. การแนะนำช่วยเหลือในการจัดซื้อให้เป็นระเบียบมีมูลค่าทั้งสิ้น มุมจุดประม
มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเห็น ๓.๓๐

การแนะนำช่วยเหลือที่ครูที่เลี้ยงคิดว่า ใดให้แก่นักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการ
ทัศนคติและความก้าวหน้าทางวิชาการ วิชาและการพัฒนาส่วนบุคคลของเด็ก บุกรายการอยู่
ในระดัพบ่าปานกลาง ๕ รายการแรกมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจไม่ต่ำกว่า ๓.๓๐ และจัดอัน
ทั้งค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

- ๑. การแนะนำช่วยเหลือในการหางานการ สอนและนำข้อสอบมีค่าเฉลี่ยความพึง
พอใจเห็น ๓.๔๒
- ๒. การแนะนำช่วยเหลือเด็กเป็นราย ๆ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเห็น ๓.๓๘
- ๓. การแนะนำช่วยเหลือในการใช้เอกสาร ธรรม เป็นเครื่องปรับปรุงการสอนของ
ครู มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเห็น ๓.๓๘
- ๔. การแนะนำช่วยเหลือในการประเมินผลการ วิชาของ เด็กมีค่าเฉลี่ยความพึง
พอใจเห็น ๓.๓๗
- ๕. การแนะนำช่วยเหลือให้เข้าใจความมุ่งหมายของการ วิชาและมีประเมินมีค่า
เฉลี่ยความพึงพอใจเห็น ๓.๓๐

หน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่เลี้ยงในด้านการพัฒนาชุมชน

การแนะนำช่วยเหลือที่ครูที่เลี้ยงคิดว่า ใดให้แก่นักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการปรับ
ปรุงโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางและต่ำปานกลาง ๒ รายการแรกมี
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๗ และ ๓.๓๗ ดังนี้

- ๑. การแนะนำช่วยเหลือในการปรับปรุงโรงเรียนในทัศนคติความสะอาด มีค่าเฉลี่ย
ความพึงพอใจเห็น ๓.๕๗
- ๒. การแนะนำช่วยเหลือในการจัดเรื่องน้ำให้ถูกหลักสุขาภิบาล มีมูลค่าเฉลี่ย
ความพึงพอใจเห็น ๓.๓๗

การแนะนำช่วยเหลือที่ครูที่เลี้ยงคิดว่า ใดให้แก่นักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการพัฒนา

หมู่บ้านนั้น ทูกรายการจิกอยู่ในอินทิมบ้านน้อย ก็มีค่าเฉลี่ยความคึกเห็นตั้งแต่ ๒.๐๓ ถึง ๒.๘๘ ซึ่งจิกอินทิมค่าเฉลี่ยความคึกเห็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

- ๑. การแนะนำช่วยเหลือในการจัดตกแต่งบ้านและบริเวณบ้านมีค่าเฉลี่ยความคึกเห็น ๒.๘๘
- ๒. การแนะนำช่วยเหลือในการจิกค้ำนอนามิยร่วมกับเจ้าหน้าที่อนามิย มีค่าเฉลี่ยความคึกเห็น ๒.๘๖
- ๓. การแนะนำช่วยเหลือในการสำรวจและปรับปรุงหมู่บ้านให้ดีขึ้น และการแนะนำช่วยเหลือในการจิกทำสิ่งสาธารณะในหมู่บ้าน ทั้ง ๒ รายการนี้มีค่าเฉลี่ยความคึกเห็นเท่ากันคือ ๒.๘๘

นอกจากนี้ เป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ๒.๕๘ ซึ่งจิกอยู่ในอินทิมบ้านน้อยทั้งสิ้น

บทบาทและหน้าที่ครูที่เลี้ยงปฏิบัติจริง

จากแบบสอบถามสำหรับนักเรียนฝึกสอน ใ้ข้อใจให้ตอบว่า เขาได้รับคำแนะนำช่วยเหลือจากครูที่เลี้ยงเพียงไร ซึ่งถือว่า เน้นบทบาทที่ครูที่เลี้ยงปฏิบัติจริง ๆ ในด้านต่าง ๆ ความคึกเห็นบางรายการก็อยู่ในระดับห้าปานกลางบางรายการก็อยู่ในระดับต่ำน้อย

ความคึกเห็นของนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการรับคำแนะนำช่วยเหลือจากครูที่เลี้ยงเกี่ยวกับงานประจำวันของครู มีอยู่ ๘ รายการที่มีค่าเฉลี่ยความคึกเห็นจิกอยู่ในอินทิมบ้านกลาง นอกนั้นอยู่ในอินทิมบ้านน้อย ซึ่งจิกอินทิมค่าเฉลี่ยความคึกเห็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

- ๑. การแนะนำช่วยเหลือในการจัดห้องเรียนให้สะอาดเป็นระเบียบน่าดู สวยงาม และเป็น การเสริมการ เรียนรู้ของเด็ก มีค่าเฉลี่ยความคึกเห็น ๒.๘๗
- ๒. การแนะนำช่วยเหลือในการตรวจสุขภาพนักเรียน และการแนะนำช่วยเหลือให้เข้าใจถึงระเบียบปฏิบัติในการทำงานของครู ทั้ง ๒ รายการนี้มีค่าเฉลี่ยความคึกเห็นเท่ากันคือ ๒.๘๕
- ๓. การแนะนำช่วยเหลือในการทำสมุดประจำวัน สมุดเรียกชื่อ และสมุดรายงานให้ทำใ้เรียบร้อยมีค่าเฉลี่ยความคึกเห็น ๒.๖๗

๔. การแนะนำช่วยเหลือในการให้ความร่วมมือในการทำงานหรืองานอื่น ๆ ของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๒.๖๖

นอกจากนั้นเป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ๒.๕๕ ซึ่งจัดอยู่ในอันดับต่ำน้อย

การแนะนำช่วยเหลือที่นักเรียนนิยมน้อยกว่า เกี่ยวกับการศึกษามี ๓ รายการที่จัดอยู่ในอันดับต่ำปานกลาง คือค่าเฉลี่ยความคิดเห็นตั้งแต่ ๒.๔๖ ถึง ๒.๕๐ นอกจากนี้จัดอยู่ในอันดับต่ำน้อยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นตั้งแต่ ๒.๔๖ ลงไปถึง ๒.๓๘ จัดอันดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

- ๑. การแนะนำช่วยเหลือในการศึกษา เพื่อทราบพื้นฐานเกี่ยวกับเด็กมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๒.๕๐
- ๒. การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักถึงเหตุผลพฤติกรรมของ เด็กและเข้าใจสาเหตุแห่งพฤติกรรมนั้นมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๒.๔๕
- ๓. การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักศึกษาชุมชนเพื่อจะได้เข้าใจเด็กได้ดีขึ้นมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๒.๔๖

นอกจากนั้น เป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในอันดับต่ำน้อย

การแนะนำช่วยเหลือที่นักเรียนนิยมน้อยกว่า เกี่ยวกับการสอน มี ๖ รายการที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในอันดับต่ำปานกลาง ๔ รายการแรกมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๒.๖๐ และจัดอันดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรียงจากมากไปหาน้อย มีดังนี้

- ๑. การแนะนำช่วยเหลือในการนำนักเรียนให้ตั้งใจเรียนอย่างจริงจัง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๒.๔๗
- ๒. การแนะนำช่วยเหลือในการใช้การบ้านและพหุพจนานุกรมเรียนแก่เด็ก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๒.๔๕
- ๓. การแนะนำช่วยเหลือในการ เลือกและจัดแบ่งเนื้อวิชาที่จะนำมา สอนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๒.๖๒
- ๔. การแนะนำช่วยเหลือในเรื่องวิธีสอนต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๒.๖๐

นอกจากนั้น เป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในอันดับต่ำน้อย

การแนะนำช่วยเหลือที่นักเขียนฝึกฝนได้รับ เกี่ยวกับการจัดและปกครองชั้นมี ๔ รายการ ที่จัดอยู่ในชั้นพิมพ์ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยความถี่เห็นตั้งแต่ ๒.๖๐ ถึง ๒.๘๗ นอกนั้นจัดอยู่ในชั้นพิมพ์น้อย ค่าเฉลี่ยความถี่เห็นเรียงลำดับมากไปหาน้อยได้ดังนี้

๑. การแนะนำช่วยเหลือในการควบคุมชั้นให้เรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยความถี่เห็น ๒.๘๗
๒. การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักยอมรับเทิดทูนผู้มีเกียรติ และดูแลการแต่งกายให้สะอาดเรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบมีค่าเฉลี่ยความถี่เห็น ๒.๘๐
๓. การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักปกครองเด็กและสอนเด็กให้รู้จักอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยความถี่เห็น ๒.๘๖
๔. การแนะนำช่วยเหลือในการฝึกเด็กให้บำรุงรักษาเครื่องใช้ ทรัพย์สิน และอาคารเรียนมิให้เกิดชำรุดเสียหาย มีค่าเฉลี่ยความถี่เห็น ๒.๖๑
๕. การแนะนำช่วยเหลือในการจัดชั้นให้เป็นระเบียบ มีคุณนิงดีและมรรยาท มีค่าเฉลี่ยความถี่เห็น ๒.๖๐

นอกนั้นเป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในชั้นพิมพ์น้อย

การแนะนำช่วยเหลือที่นักเขียนฝึกฝนได้รับ เกี่ยวกับการวัดผลความก้าวหน้ากันการเขียน และการรักษาส่วนบุคคลของเด็ก มี ๔ รายการที่มีค่าเฉลี่ยความถี่เห็นจัดอยู่ในชั้นพิมพ์ปานกลางคือมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๘๔ ถึง ๒.๙๕ นอกนั้นจัดอยู่ในชั้นพิมพ์น้อย ค่าเฉลี่ยความถี่เห็นเรียงจากมากไปหาน้อยมีดังนี้

๑. การแนะนำช่วยเหลือในการตรวจสอบข้อสอบและการให้คะแนนมีค่าเฉลี่ยความถี่เห็น ๒.๙๕
๒. การแนะนำช่วยเหลือในการทำการสอบและทำข้อสอบมีค่าเฉลี่ยความถี่เห็น ๒.๙๒
๓. การแนะนำช่วยเหลือในการใช้ผลการสอบของเด็กเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กเป็นราย ๆ มีค่าเฉลี่ยความถี่เห็น ๒.๘๘
๔. การแนะนำช่วยเหลือในการประเมินผลการเรียนของเด็กมีค่าเฉลี่ยความถี่เห็น

เห็น ๒.๕๕

นอกนั้นเป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ๒.๕๑ จักอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

ในด้านการพัฒนาชุมชน นักเรียนฝึกสอนมีความคิดเห็นว่าตนได้รับคำแนะนำช่วยเหลือจากครูที่เลี้ยง เกี่ยวกับการปรับปรุงโรงเรียนดังนี้ มี ๒ รายการที่ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น จักอยู่ในอันพึงทำปานกลางคือ การแนะนำช่วยเหลือ ในการปรับปรุงโรงเรียนในด้านความสะอาดมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๓.๖๒ และการแนะนำช่วยเหลือในการจัดเรื่องน้ำให้ถูกต้อง ผลิตสุขาภิบาล มีค่าเฉลี่ย ๒.๘๖ นอกนั้นจักอยู่ในอันพึงทำน้อยมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ๒.๕๔

การแนะนำช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนได้รับ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านทุกรายการที่ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในอันพึงทำน้อยก็ตั้งแต่ ๑.๕๕ ถึง ๒.๕๔ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

- ๑. การแนะนำช่วยเหลือในการ จัดกคแก้งบ้านและบริเวณบ้าน ใคค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๒.๕๔
- ๒. การแนะนำช่วยเหลือในการทำไร้วัวบ่างและจัดข้านหักวัวบ่างใคค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๒.๓๕
- ๓. การแนะนำช่วยเหลือในการ ฝารวจและปรับปรุงหมู่บ้านให้ดีขึ้นใคค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๒.๓๐
- ๔. การแนะนำช่วยเหลือในการ จัดทำสิ่งสาธารณะในหมู่บ้าน ใคค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๒.๐๘
- ๕. การแนะนำช่วยเหลือในการ ส่งเสริมชาวบ้านให้ทำการ เกษตรใคค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๒.๐๘

นอกนั้นเป็นการช่วยเหลือที่มีค่าเฉลี่ยไม่ถึง ๒.๐๐ ทั้งสิ้น

การ เปรียบเทียบปริมาณการทำงานตามหน้าที่ของครูที่เลี้ยง ตามความคิดเห็นของครูที่เลี้ยง กับความคิดเห็นของนักเรียนฝึกสอน

เพื่อค้นหาว่าการทำงานตามหน้าที่ตามความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงกับการปฏิบัติจริง ๆ

ของเขาตรงกันหรือไม่ ไท่เข้ามาทดสอบโค เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่เลี้ยง
กับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของทั้งสองฝ่ายอยู่ในอันคัมเดียวกัน ถือว่าครูที่เลี้ยงปฏิบัติหน้าที่จริง
ถ้าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของทั้งสองฝ่ายต่างกันถือว่าครูที่เลี้ยงปฏิบัติหน้าที่ไม่เท่ากับที่ตนคิด ผล
ปรากฏว่าการทำงานตามหน้าที่ของครูที่เลี้ยงตรงกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงเป็นบางรายการ และ
ไม่ตรงกับเป็นบางรายการ

๑. ความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงเกี่ยวกับการทำงานตามหน้าที่ของครูที่เลี้ยงในกำ
งานประจำของครูนั้นมีที่ตรงกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงบางรายการ และบางรายการไม่ตรงกับบท
บาทที่ปฏิบัติจริง โดยที่ครูที่เลี้ยงปฏิบัติจริง ๆ น้อยกว่าที่ตนคิดไว้ ก็จะเห็นว่า

รายการที่ตรงกันกับการปฏิบัติจริง มี ๔ รายการ ซึ่งแต่ละรายการจัดอยู่ในอันคัม
ฝ่ายบนกลาง ได้แก่

- ๑.๑ การแนะนำช่วยเหลือในการทำสมุดประจำวัน ผนึกเรียกชื่อให้ทำได้
เร็ว ร้อยและรวบเร็ว
- ๑.๒ การแนะนำช่วยเหลือในการตรวจดูการฝึกเขียน
- ๑.๓ การแนะนำช่วยเหลือในการให้ความร่วมมือในการทำงานและงานรี
เวียงของโรงเรียน
- ๑.๔ การแนะนำช่วยเหลือให้เข้าใจถึงระเบียบปฏิบัติในการทำงานของครู
ส่วนรายการที่ไม่ตรงกันกับที่ปฏิบัติจริงมี ๓ รายการ ได้แก่
- ๑.๕ การแนะนำช่วยเหลือในการ จัดห้องเรียน
- ๑.๖ การแนะนำช่วยเหลือให้เข้าใจถึงอำนาจและหน้าที่ในการ เป็นครู
- ๑.๗ การแนะนำช่วยเหลือในการ ปฏิบัติงานประจำ

๒. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานตามหน้าที่ของครูที่เลี้ยงในกำนการแนะนำและ
ช่วยเหลือในการศึกษาเด็ก ตรงกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง ๒ รายการ และไม่ตรงกัน ๔ ราย
การ โดยที่ครูที่เลี้ยงปฏิบัติจริง ๆ น้อยกว่าที่ตนคิดไว้

รายการที่ตรงกันมี ๒ รายการ ได้แก่

- ๒.๑ การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักศึกษารูมชน เพื่อจะได้เข้าใจเด็กใกล้ชิดขึ้น
- ๒.๒ การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักสังเกตพฤติกรรมของเด็กและเข้าใจคาเหตุ
แห่งพฤติกรรมนั้น

ส่วนรายการที่ไม่ตรงกันมี ๕ รายการได้แก่

- ๒.๓ การแนะนำช่วยเหลือในการศึกษา เพื่อทราบพื้นฐานเกี่ยวกับเด็ก
- ๒.๔ การแนะนำช่วยเหลือให้เข้าใจทัศนคติของการของเด็ก
- ๒.๕ การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักใช้จิตวิทยาสำหรับเด็กและจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้ของเด็ก
- ๒.๖ การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักติดต่อกับผู้ปกครอง
- ๒.๗ การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักใช้ระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียนเกี่ยวกับความเจริญเติบโตของเด็ก

๓. ความบกพร่องเกี่ยวกับการทำงานตามหน้าที่ของครูที่เลี้ยงชั้นการแนะนำช่วยเหลือเด็กนักเรียนในชั้นการสอน มีตรงกันขงพหพทที่ปฏิบัติจริง ๖ รายการ และอีก ๔ รายการไม่ตรงกันขงพหพทที่ปฏิบัติจริงโดยที่ครูที่เลี้ยงปฏิบัติจริง ๆ น้อยกว่าที่ตนคิดไว้

รายการที่ตรงกัน ๖ รายการได้แก่

- ๓.๑ การแนะนำช่วยเหลือในเรื่องวิธีสอนต่าง ๆ
- ๓.๒ การแนะนำช่วยเหลือในการอธิบายเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่นักเรียนฝึกสอนเข้าใจไม่แจ่มแจ้งหรือเข้าใจผิด
- ๓.๓ การแนะนำช่วยเหลือในการพิจารณาทักษะการ เรียนของเด็กในชั้นการอ่าน คิด ฟัง จด
- ๓.๔ การแนะนำช่วยเหลือในการใช้ทฤษฎีต่าง ๆ สำหรับการสอนและการเรียน
- ๓.๕ การแนะนำช่วยเหลือที่ก่แปลงเนื้อวิชาที่จะนำมาสอน
- ๓.๖ การแนะนำช่วยเหลือในการให้การบ้านและพหพทเรียนแก่เด็ก

รายการที่ไม่ตรงกัน ๕ รายการได้แก่

- ๓.๗ การแนะนำช่วยเหลือให้ศึกษาหลักสูตร ระยะเวลา การสอนและแบบเรียนในชั้นที่ตนต้องทำการสอน
- ๓.๘ การแนะนำช่วยเหลือในการวางแผนเตรียมการสอน และบันทึกการสอน
- ๓.๙ การแนะนำช่วยเหลือในการนำเด็กให้ตั้งใจเรียนอย่างจริงจัง

- ๓.๑๐ การแนะนำช่วยเหลือในการค้นคว้าหาแหล่งวิชาต่าง ๆ
- ๓.๑๑ การแนะนำช่วยเหลือในการตรวจสอบผลงาน ตรวจสอบงานและการบ้าน

๔. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานตามหน้าที่ของครูที่เลี้ยง คำนการแนะนำช่วยเหลือให้นักเรียนฝึกสอน คำนการจึกและปกครองชั้น มีตรงกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง ๔ รายการ อีก ๓ รายการครูที่เลี้ยงปฏิบัติจริง ๆ น้อยกว่าที่ตนคิดไว้

รายการที่ตรงกัน ๔ รายการ ได้แก่

- ๔.๑ การแนะนำช่วยเหลือในการควบคุมชั้นให้เรียบร้อย
- ๔.๒ การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักปกครองเด็ก และสอนเด็กให้อยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย
- ๔.๓ การแนะนำช่วยเหลือในการจัดชั้นให้เป็นระเบียบมีกฎหนังสือและมุมอุปกรณ์
- ๔.๔ การแนะนำช่วยเหลือในการหัดเด็กให้บำรุงรักษาเครื่องใช้ครุภัณฑ์ และอาคาร เรียบมีให้เกิดความรู้สึกเสียหาย

ปัญหาของนักเรียนฝึกสอน คำนการสอนและพัฒนาชุมชน

จากคำตอบของครูที่เลี้ยง ๑๑๒ คน ได้ให้ความเห็นว่านักเรียนฝึกสอนมีปัญหาในเรื่องดังกล่าวดังต่อไปนี้

- ๑. ปัญหา คำนการสอน พบว่านักเรียนฝึกสอน
  - ๑.๑ ขาดกตวัธิในการสอนที่แท้
  - ๑.๒ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง
  - ๑.๓ ขาดความสามารถในการเขียนกระตาคำให้เป็นระเบียบและชัดเจน
- ๒. ปัญหาเกี่ยวกับการจึกและปกครองชั้นเรียน มีดังนี้
  - ๒.๑ ไม่สามารถในการแก้ปัญหาคส่วนตัวของเด็ก
  - ๒.๒ ไม่มีความสามารถในการวาง เกณฑ์เกี่ยวกับการรักษาระเบียบในชั้นเรียน

๓. ปัญหาในการร่วมมือกับครูหรือเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนฝึกสอน

- ๓.๑ ไม่แสดงความกตัญญูเห็น
- ๓.๒ ไม่กล้าที่จะหาหนทางให้สัมพันธ์กับครูในโรงเรียน

๔. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอน

- ๔.๑ ไม่ขอความช่วยเหลือในการผลิตอุปกรณ์การสอน
- ๔.๒ ไม่มีความสามารถในการจัดแปลงและผลิตอุปกรณ์การสอนจากวัสดุราคาถูก
- ๔.๓ ไม่มีความสามารถในการเก็บรักษาและบำรุงอุปกรณ์การสอน

๕. ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผล

- ๕.๑ มีความลำบากในการสร้างข้อสอบ
  - ๕.๒ ไม่ทราบหลักในการตรวจและให้คะแนนที่ถูกต้อง
  - ๕.๓ ไม่รู้จักใช้การสอบเป็นการกระตุ้นการเรียนของเด็ก
  - ๕.๔ ไม่รู้จักใช้ผลการสอบเป็นแนวทางปรับปรุงการสอนของครู
- รายการที่ไม่ตรงกันมี ๓ รายการ
- ๕.๕ การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักอบรมเด็กใหม่ที่มีปริมาณมาหลายภาค และดูแลการแต่งกายให้สะอาดเรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบ
  - ๕.๖ การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักใช้กลวิธีในการโน้มน้าวจิตใจเด็ก
  - ๕.๗ การแนะนำช่วยเหลือให้รู้จักแก้ปัญหาส่วนตัวของเด็ก

๕. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานความหมายที่ของครูที่เลี้ยงค่านการแนะนำช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอน ค่านการวัดผลความก้าวหน้าทางค่านการเรียนและค่านการพัฒนาส่วนบุคคลของเด็ก มีตรงกันมากที่สุดที่ปฏิบัติจริงอยู่ ๔ รายการ อีก ๔ รายการไม่ตรงกัน โดยครูที่เลี้ยงปฏิบัติงานตามหน้าที่น้อยกว่าที่ตนคิดไว้

รายการที่ตรงกัน ๔ รายการได้แก่

- ๕.๑ การแนะนำช่วยเหลือในการประเมินผลการเรียนของเด็ก
- ๕.๒ การแนะนำช่วยเหลือในการทำการสอนเด็กและทำข้อสอบ

- ๕.๓ การแนะนำช่วยเหลือในการตรวจข้อสอบและการให้คะแนน
- ๕.๔ การแนะนำช่วยเหลือในการใช้ผลการสอบของเด็กเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กเป็นราย ๆ

รายการที่ไม่ตรงกัน ๔ รายการ ได้แก่

- ๕.๕ การแนะนำช่วยเหลือให้เข้าใจความมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล
- ๕.๖ การแนะนำช่วยเหลือในการประเมินผลพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกาย สมอง อารมณ์และสังคม
- ๕.๗ การแนะนำช่วยเหลือในการวัดความถนัด ความสนใจของเด็ก
- ๕.๘ การแนะนำช่วยเหลือในการใช้ผลการสอบเป็นเครื่องปรับปรุงการสอนของครู

๖. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานตามหน้าที่ของครูที่เลี้ยง คำนการแนะนำช่วยเหลือ นักเรียนฝึกสอน คำนการปรับปรุงโรงเรียน มีตรงกับหน้าที่ปฏิบัติจริงอยู่ ๖ รายการอีก ๔ รายการไม่ตรงกัน โดยครูที่เลี้ยงปฏิบัติงานตามหน้าที่น้อยกว่าที่ตนคิดไว้

รายการที่ตรงกันนั้นได้แก่การแนะนำช่วยเหลือในการจัดเรื่องนำไปสู่กษัตริย์ชาภิบาล

รายการที่ไม่ตรงกัน ๕ รายการ ได้แก่

- ๖.๑ การแนะนำช่วยเหลือในการปรับปรุงโรงเรียนในด้านความสะอาด
- ๖.๒ การแนะนำช่วยเหลือในการจัดรายการอาหารกลางวัน
- ๖.๓ การแนะนำช่วยเหลือในการปรับปรุงการ เกษตรและการเลี้ยงสัตว์ในบริเวณโรงเรียน
- ๖.๔ การแนะนำช่วยเหลือในการจัดทำแหล่งสัตนทาการในบริเวณโรงเรียน
- ๖.๕ การแนะนำช่วยเหลือในการวัดและประเมินผลงานประจำปี

๗. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานตามหน้าที่ของครูที่เลี้ยง คำนการแนะนำช่วยเหลือ นักเรียนฝึกสอน คำนการพัฒนามุขานมีตรงกับหน้าที่ปฏิบัติจริงทุกรายการ การปฏิบัติงาน

คำนี้อาจอยู่ในอันดับท่านชยทุกรายการ ๕ รายการแรกซึ่งมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นไม่ต่ำกว่า ๒.๑๕ โคน

- ๗.๑ การแนะนำช่วยเหลือในการสำรวจปรับปรุงหมู่บ้านให้ดีขึ้น
- ๗.๒ การแนะนำช่วยเหลือในการส่งเสริมชาวบ้านให้ทำการเกษตร
- ๗.๓ การแนะนำช่วยเหลือในการจัดคอกแก่งบ้านและบริเวณบ้าน
- ๗.๔ การแนะนำช่วยเหลือในการจัดสิ่งสาธารณะในหมู่บ้าน
- ๗.๕ การแนะนำช่วยเหลือในการทำไร่ทำสวนและจัดบ้านตัวอย่าง

๖. ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน

- ๖.๑ ไม่สามารถปรับปรุงหมู่บ้านได้เพราะคนในท้องถิ่นขาดความกระตือรือร้น
- ๖.๒ ไม่สามารถปรับปรุงหมู่บ้านได้เพราะท้องถิ่นขาดทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖.๓ ไม่สามารถเข้าถึงจิตใจชาวบ้าน
- ๖.๔ มีความขลาดที่จะทำคนในท้องถิ่นสนทนากับชาวบ้าน

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูที่เลี้ยง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูที่เลี้ยงนั้นมีบางรายการเท่านั้นที่ครูที่เลี้ยงส่วนใหญ่แต่ไม่ถึงร้อยละ ๒๕ ที่บอกว่าเป็นปัญหาและอุปสรรค โคน

- ๑. มีเวลาแนะนำนักเรียนฝึกสอนไม่พอ เพราะงานค่านอื่นมีมากอยู่แล้ว
- ๒. นักเรียนฝึกสอนไม่มาขอความช่วยเหลือจากครูที่เลี้ยง

ความช่วยเหลือที่ครูที่เลี้ยงต้องการจากสถาบันฝึกหัดครู

จากคำขอบของครูที่เลี้ยงที่ได้รวบรวมพบว่า ครูที่เลี้ยงต้องการได้รับความช่วยเหลือจากสถาบันฝึกหัดครูหลายอย่าง ซึ่งจัดอันดับความต้องการจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

- ๑. ความช่วยเหลือเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน
- ๒. ให้เปิดอบรมเกี่ยวกับความมุ่งหมายและวิธีดำเนินการของโครงการฝึกหัดครู

ชนบท

- ๓. การประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์มากขึ้น
- ๔. ให้เปิดอบรมเกี่ยวกับวิธีทำงานร่วมกับนักเรียนฝึกสอน
- ๕. ให้สถานฝึกหัดครู เปิดบริการห้องสมุดเพื่อการศึกษาค้นคว้า
- ๖. ให้สถานฝึกหัดครูจัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน
- ๗. มีส่วนร่วมในการวางโครงการฝึกสอน และการประเมินผลการสอนร่วมกับอาจารย์นิเทศก์

ข้อคิดเห็นบางประการของครูที่เลี้ยง

ครูที่เลี้ยงมีความเห็นว่า การทำงานในโครงการฝึกหัดครูชนบทของ เขาจะได้นผลดียิ่ง
ขึ้น ถ้าหากว่าได้มีการปรับปรุงกิจกรรมบางอย่างในท่านต่อไปนี้ คือ

- ๑. สถานฝึกหัดครู ควรจัดให้มีการประชุมนิเทศน์ตักเรียนฝึกสอนให้เข้าใจถึงความ
มุ่งหมายและวิธีการปฏิบัติงานก่อนออกฝึกสอน ฝึกและให้ความช่วยเหลือใน
ด้านอุปกรณ์การสอนแก่นักเรียนฝึกสอนและโรงเรียนฝึกสอนและควรปรับปรุงคุณ
ภาพการสอนของนักเรียนฝึกสอน
- ๒. อาจารย์นิเทศก์ ควรมีการปรึกษาหารือกับครูที่เลี้ยงให้มากที่สุดและควรมีจำนวน
อาจารย์นิเทศก์เพียงพอแก่การนิเทศน์นักเรียนฝึกสอน
- ๓. นักเรียนฝึกสอน ควรได้รับการอบรมในค่านิยมคุณธรรม ศนตรี กีฬา การจัดบ้าน
พักให้เป็นตัวอย่าง มีการพบปะสังสรรค์กับครูที่เลี้ยง และนักเรียนฝึกสอนควร
เป็นระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง
- ๔. โรงเรียนฝึกสอน ควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ทราบถึงความมุ่งหมาย
ของโครงการฝึกหัดครูชนบท ควรปรับปรุงการเกษตร การอนามัยของเด็ก
จัดหาน้ำดื่มให้เพียงพอแก่เด็ก และจัดหาตู้เก็บหนังสือและอุปกรณ์การสอนให้พอ
เพียง

ปัญหาความต้องการและความคิดเห็นทั่วไปของนักเรียนฝึกสอน เกี่ยวกับโครงการ

ฝึกหัดครูชนบท

๑. ในขณะที่ฝึกสอนนักเรียนฝึกสอนมีความเห็นว่าตนได้รับความไม่สะดวกในเรื่องต่างๆ ซึ่งต้องการความช่วยเหลือจากสถาบันฝึกหัดครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับความสะดวกเหล่านี้ได้แก่

๑.๑ ที่เกี่ยวกับบ้านพัก

นักเรียนฝึกสอนได้รับความไม่สะดวกในแง่ ไม่มีบ้านพัก บ้านพักเก่า ไม่ไถ่มาควรวางาน ไม่ถูกสุขลักษณะ และขาดเครื่องใช้ในบ้าน

๑.๒ ที่เกี่ยวกับอาหารการกิน

นักเรียนฝึกสอนได้รับความไม่สะดวกในแง่ขาดอาหารยาก ทอดอายุใกล้จากบ้านพัก ขาดอุปกรณ์ในการประกอบอาหาร

๑.๓ ที่เกี่ยวกับความเจ็บไข้

นักเรียนฝึกสอนต้องการให้มียาเพียงพอกับจำนวนนักเรียนฝึกสอน ต้องการรู้จักกับแผนกอนามัย ขอรอใช้ในการไปหาแพทย์เมื่อเจ็บไข้ ต้องการให้แพทย์ทางอนามัยท้องถิ่นมาเยี่ยมอาทิตย์ละ ๒ ครั้ง ต้องการให้มีสุขภาพอนามัยดี

๑.๔ ที่เกี่ยวกับความปลอดภัย

นักเรียนฝึกสอนต้องการไว้รอนบ้าน ต้องการความคุ้มครองจากเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือคนยาม และต้องการรถรับส่งนักเรียนฝึกสอน

๑.๕ ที่เกี่ยวกับเรื่องการเงิน

นักเรียนฝึกสอนต้องการให้สถาบันฝึกหัดครูจ่ายเบี้ยยังชีพถึงจิตสวัสดิการเรื่องการเงิน และหาเจ้าหน้าที่ที่ไว้วางใจดูแลเรื่องการเงินของนักเรียนฝึกสอน

๑.๖ เรื่องอื่น ๆ

นักเรียนฝึกสอนต้องการอุปกรณ์ในการออกกำลังกาย วิดุกุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เครื่องมือในการเกษตร ต้องการให้มีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับชุมชนท้องถิ่น และต้องการให้อาจารย์นิเทศก์ไปนิเทศการสอนอาทิตย์ละครั้ง

๒. ในขณะที่ฝึกสอน นักเรียนฝึกสอนได้รับความยากลำบากในการปฏิบัติงานใน
 ศึกษาค่าต่อไปนี้

- ๒.๑ การปรับปรุงโรงเรียนให้มีสภาพดีขึ้นทำได้ยาก เพราะขาดเงินและ
 วัสดุในการปรับปรุงโรงเรียน บริเวณโรงเรียนคับแคบทั่วโรงเรียน
 เก่า เด็ด ไม่พอกับนักเรียน และนักเรียนฝึกสอนขาดผู้ช่วยเหลือ
 ในการปรับปรุงโรงเรียน
- ๒.๒ การสอนในชั้นเรียนไม่ได้ผลตามทฤษฎี เพราะเด็กในชั้นมีจำนวนมากเกิน
 ไป มีพื้นฐานการเรียนอ่อน และแตกต่างกันมาก เด็กบางคนขาดเรียน
 มาก เด็กไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เด็กขาดอุปกรณ์การเรียน บาง
 ชั้นไม่มีครูที่เลี้ยง ครูที่เลี้ยงเอาใจใส่นักเรียนฝึกสอนน้อย
- ๒.๓ วิธีสอนต่าง ๆ นำมาใช้ไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร เพราะขาดอุปกรณ์การสอน
 เด็กมีประสบการณ์เล็กน้อย และในชั้นเดียวกันเด็กมีความรู้แตกต่างกัน
 นักเรียนฝึกสอนต้องสอนทุกวิชา การเตรียมการสอนจึงน้อย
- ๒.๔ อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ สำหรับนักเรียนฝึกสอน
- ๒.๕ นักเรียนฝึกสอนบางคนมีเวลาพบอาจารย์นี้เหล็คน้อยมาก บางคนยังไม่มี
 ความสัมพันธ์ขั้นต้นกับอาจารย์นี้เทศ
- ๒.๖ นักเรียนฝึกสอนมีโอกาสนพบปรึกษาหารือกับครูใหญ่น้อยมาก ครูใหญ่
 บางคนมาโรงเรียนสาย เกือบทุกวัน
- ๒.๗ นักเรียนฝึกสอนบางคนไม่ค่อยมีเวลาปรึกษาหารือกับครูที่เลี้ยง บางคน
 ไม่มีความสัมพันธ์ขั้นต้นกับครูที่เลี้ยง
- ๒.๘ นักเรียนฝึกสอนบางคนไม่กลมเกลียวกัน บางคนเอาเปรียบเพื่อน บาง
 คนมาจากครอบครัวที่แตกต่างกัน จึงเข้ากันไม่ได้
- ๒.๙ นักเรียนฝึกสอนทำงานค้ำกับชาวบ้านไม่ค่อยได้ผล เพราะชาวบ้าน
 ไม่เข้าใจถึงความมุ่งหมายและวิธีการของโครงการนี้ จึงไม่ให้ความ
 ร่วมมือ บางชุมชนมานอยู่ห่างกันมากไม่สะดวกในการพัฒนา
๓. นักเรียนฝึกสอนเสนอแนะให้สถาบันฝึกหัดครูเพิ่มวิชาเรียน เช่นจิตวิทยาการ

สอนวิชาการศึกษาค้นคว้า วิจัยการสอนให้เด็กเข้าประชุมร่วมกัน วิชามนุษย์สัมพันธ์ วิชาการศึกษามนุษย์ วิชาสังคมกรรม และการทำงานในโรงเรียนสหบท

นอกจากนี้ก็เรียนฝึกสอนยังให้ข้อคิดเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการฝึกสอนตามโครงการฝึกหัดครูชนบทโดยดัดนั้น บุคคลที่เกี่ยวข้องในโครงการนี้ ควรให้ความร่วมมือกันทุกฝ่าย มีความเข้าใจกัน ดำเนินงานด้วยความสุจริตรอบคอบ มีผู้ประสานงานที่สามารถ และทุกฝ่ายควรตั้งใจทำงานเพื่อไทยบรรลุจุดประสงค์เดียวกัน

ในการวิจัยครั้งนี้มีเหตุผลหลายประการที่อาจทำให้ผลการวิจัยบกพร่อง คือแบบสอบถามที่แจกกลับคืนมาไม่ครบตามจำนวน ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ตอบบางข้อ ทำให้ค่าคอมพิวเตอร์ที่คำนวณออกมาไม่สมบูรณ์ และไม่ตรงตามวัตถุประสงค์หรืออาจจะไม่เป็นความจริงทั้งหมด แต่อย่างไรก็ดีข้อมูลที่ได้นี้ก็น่าจะมีความเชื่อถือได้พอสมควร ทั้งนี้เพราะ

๑. ครูที่เลี้ยงที่ตอบแบบสอบถามให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ได้แบบสอบถามกลับคืนมาคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๐๘ สำหรับแบบสอบถามของนักเรียนฝึกสอนได้กลับคืนมาคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๒๘
๒. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ทำความความระมัดระวัง

สิ่งที่ค้นพบในครั้งนี้น่าสนใจเกี่ยวกับสภาพประการ คือ

๑. ครูที่เลี้ยงในโครงการฝึกหัดครูชนบทในจังหวัดสระบุรีและชนบทที่ไม่มีวุฒิปริญญาตรีมีถึงร้อยละ ๓๗.๒๘ ครูที่เลี้ยงที่ของทางชนบทเอกชนนอกเหนืองานสอนมีถึงร้อยละ ๖๐.๓๒ และครูที่เลี้ยงส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยมาก คือทำการสอนระหว่าง ๑ - ๕ ปี มีถึงร้อยละ ๓๐.๒๘ การที่ครูที่เลี้ยงมีวุฒิปริญญาตรี มีงานมากเกินไป หรือมีประสบการณ์ในการสอนน้อย เป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วง

ต่อความก้าวหน้าของโครงการฝึกหัดครู Cooke^{๒๔} โคกลาวไวว่าครูที่เลี้ยงควรมีวุฒิอย่างต่ำปริญญาตรี และเคยได้เรียนวิชาเบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศนักเรียนฝึกสอนมาแล้ว อีกทั้งมีประสบการณ์ในการสอนที่ได้รับผลดีมาแล้วอย่างน้อย ๒-๕ ปี และมีชั่วโมงว่างจากการสอนอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมง เพื่อจะได้เข้าร่วมประชุมสัมมนา อภิปรายปัญหาแก่นักเรียนฝึกสอน และอาจารย์นิเทศก์ของวิทยาลัยโค ทางสถาบันฝึกหัดครูครูวิชาชีพเลี้ยงเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับโปรแกรมการฝึกสอนภาคเรียนละ ๑ หรือ ๒ ครั้ง

๒. ในค่านการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของครูที่เลี้ยงในการให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนนั้น ปรากฏว่าครูที่เลี้ยงทำงานตามหน้าที่อยู่ในอันดับปานกลาง กับน้อย ซึ่งโดยแท้จริงแล้วหน้าที่ที่สำคัญยิ่งของครูที่เลี้ยงคือให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนให้มากที่สุด นอกจากนี้แล้วครูที่เลี้ยงยังเข้าใจว่าตนได้ให้ความช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนมากกว่าที่ตนปฏิบัติจริงด้วย ซึ่งจะเห็นว่าจากรายการทั้งหมด ๔๔ รายการ ครูที่เลี้ยงปฏิบัติหน้าที่จริง ๆ เพียงร้อยละ ๔๑.๑๐ เท่านั้น และในรายการเหล่านี้มี ๑๒ รายการที่ครูที่เลี้ยงทำในอันดับน้อย ส่วนที่เหลือทำในอันดับปานกลาง ไม่มีรายการใดเลยที่ครูที่เลี้ยงได้ช่วยเหลือนักเรียนในอันดับมาก
๓. ในเรื่องปัญหานั้น ครูที่เลี้ยงมีปัญหาส่วนใหญ่ในค่านไม่มีเวลาช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนเพียงพอ เพราะมีงานค่านอื่นอยู่มากแล้ว ซึ่งก็ตรงกับผลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนแรก
๔. สำหรับปัญหาในค่านการสอนและการพัฒนาชุมชนของนักเรียนฝึกสอนนั้น ก็มีหลายค่าน เช่นขาดกลวิธีในการสอนที่ดี ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่แสดงความคิดเห็น ไม่สามารถนำทฤษฎีที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติจริงได้ เช่นในเรื่องการแก้ปัญหา ส่วนตัวของนักเรียน การสังเกตวิธีและการเก็บรักษาอุปกรณ์การสอน

๒๔

Cooke, Op. Cit.

ตลอดจนการวัดผลการเรียนการสอน ส่วนในด้านการพัฒนาชุมชนนั้นแต่ปรากฏว่าได้ทำในอันที่น้อยเป็นส่วนใหญ่ และมีอุปสรรคในการปฏิบัติทั้งในควมตัวบุคคล วิธีการและวัสดุอุปกรณ์

๕. ผลการวิจัยพบว่า ครูที่เลี้ยงช้างขาดการช่วยเหลือจากทางสถาบันฝึกหัดครูอีกหลายท่าน เช่นวิธีการทางงานอุปกรณ์การสอน ด้านการปฏิบัติงานตามโครงการ ด้านการศึกษาคนควาจากห้องสมุด ตลอดจนความร่วมมือกับอาจารย์นิเทศก์ในมากขึ้น

๖. จากข้อคิดเห็นของครูที่เลี้ยง และนักเรียนฝึกสอนในตอนท้ายของแบบสอบถามนั้น พอจะรวบรวมปัญหาต่าง ๆ ได้ดังนี้

๖.๑. ด้านสถาบันฝึกหัดครู

สถาบันฝึกหัดครูหลายแห่งมีอาจารย์นิเทศก์ต้องทำงานหลายท่าน ทั้งทางวิทยาลัยและทางโรงเรียนฝึกสอน ดังนั้นในการนิเทศนักเรียนฝึกสอนจึงน้อยไป ไม่อาจศึกษาปัญหา แก้ไขปัญหา เริ่มโครงการใหม่ๆ และติดตามผลได้เต็มที่ ทางวิทยาลัยไม่อาจจัดอุปกรณ์ที่จำเป็นต่าง ๆ เช่นรถยนต์ในการรับส่งอาจารย์นิเทศก์ บางแห่งมีโรงเรียนฝึกสอนในโครงการนี้ ๕ โรงเรียน แต่มีรถใช้เพียง ๑ คัน ทำให้การนิเทศทำได้ลำบาก และบ่อยครั้ง อุปกรณ์อื่น ๆ เช่นยารักษาโรค เครื่องใช้ในบ้านพัก และสวัสดิการทางการเงินก็ไม่เพียงพอ นักเรียนฝึกสอนต้องคอยดูแลรักษาด้วยตนเอง ในด้านพัฒนาชุมชนสถาบันฝึกหัดครูยังขาดตัวบุคคลผู้มีความสามารถ เป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนยังขาดอุปกรณ์และความช่วยเหลือจากหน่วยราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง

๖.๒. ด้านอาจารย์นิเทศก์

จำนวนอาจารย์นิเทศก์น้อยไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนฝึกสอน อาจารย์มีเวลาและมีภาระอื่นหลายท่าน ไม่อาจทำงานด้านนี้ได้เต็มที่

๖.๓. ด้านโรงเรียนฝึกสอน

สภาพโรงเรียนเก่า ทรุดโทรม คับแคบ อยู่ในแหล่งที่ประชาชนเขากน

มาก จนไม่อาจสนับสนุนโครงการนี้ได้เลย บางโรงเรียนไม่มีสนาม
เด็กเล่น ทั่วโรงเรียนตั้งบนที่ลุ่มมีน้ำใต้โรงเรียนเกือบตลอดปี บาง
แห่งอยู่ไกลตลาด ไม่มีที่กักให้นักเรียนฝึกสอน ซึ่งยากต่อการเป็นอยู่
และยากต่อการปรับปรุงโรงเรียน

๒.๔ คำนครใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

ไม่มีเวลาสำหรับโรงเรียนและนักเรียนฝึกสอน บางคนเป็นตัวอย่างที่
ไม่ดีเช่นมาโรงเรียนสายเกือบทุกวัน บางคนไม่ค่อยเข้าใจจุดหมาย
ของโครงการฝึกหัดครูขนาด

๒.๕ คำนครที่เดียว

ไม่เข้าใจความมุ่งหมายและการดำเนินงานของโครงการ ไม่ทราบหน้า
ที่และความรับผิดชอบของตน

๒.๖ คำนักเรียนฝึกสอน

ไม่เข้าใจความมุ่งหมายและวิธีการของโครงการ ไม่มีความออกทนต่อ
สภาพความเป็นอยู่ ในชนบทไม่รู้จักปรับตัวเข้ากับบุคคลและสภาพแวด
ล้อม

๒.๗ กำนชุมชนที่โรงเรียนฝึกสอนตั้งอยู่

ควรได้รับการคัดเลือก ที่มีสภาพเหมาะสมคือ มีสหสหเศรษฐกิจปาน
กลาง และหมู่บ้านเป็นกลุ่มก้อน มีจำนวนประชากรมากพอที่จะสนับสนุน
งานของโครงการนี้ได้ตามสมควร

ข้อเสนอแนะ

จากสิ่งที่ค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนใคร่เสนอข้อปรับปรุงแก่บุคคล และสถาบันที่เกี่ยวข้องกับโครงการฝึกหัดครูชนบทดังต่อไปนี้

ก. สถาบันฝึกหัดครู

๑. ควรเลือกโรงเรียนฝึกสอนที่มีสภาพคล้ายคลึงกับโรงเรียนต้นชนบท คืออยู่ห่างไกลจากตัวเมืองพอสมควร แต่ชาวบ้านมีฐานะปานกลาง มีทรัพยากรธรรมชาติพอสมควร หมู่บ้านไม่ห่างไกลกันมากนัก และมีจำนวนชาวบ้านเพียงพอที่จะช่วยงานของโรงเรียนให้ดำเนินไปได้ โดยไม่ตองพึ่งงบประมาณของรัฐขาดจนเกินไป
๒. ควรสำรวจสภาพของหมู่บ้านทั้งข้อดีและข้อควรปรับปรุงก่อนส่งนักเรียนออกฝึกสอน
๓. มีการประชุมอบรมครูที่เลี้ยงให้เข้าใจถึงความมุ่งหมายและวิธีการดำเนินงานของโครงการฝึกหัดครูชนบท
๔. ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนฝึกสอนทั้งในด้านวิชาการ เช่น เปิดบริการห้องสมุด และบริการค่านอุปการะการสอน เป็นต้น
๕. จัดปฐมนิเทศนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับโครงการฝึกหัดครูชนบทและให้นักเรียนได้สำรวจหมู่บ้านก่อนจะออกฝึกสอน
๖. ควรให้นักเรียนทดลองปฏิบัติงานในเรื่องวิธีการศึกษาชุมชน การพัฒนาชุมชน และการมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ
๗. ควรให้นักเรียนฝึกสอนได้ฝึกทำอุปการะการสอน การทำกิจกรรมง่าย ๆ กนกรี ตลอดจนการเล่นเกมส่ต่าง ๆ ทางวิชาการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการสอนและการเข้าถึงจิตใจชาวบ้านได้ง่ายขึ้น
๘. จัดทามวิธีการที่จำเป็น เช่น มีรถรับส่งอาจารย์และนักเรียนฝึกสอน ตลอดจนจัดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนและการพัฒนาชุมชน

ข. อาจารย์นิเทศก์

๑. ควรเป็นผู้มีความเข้าใจถึงความมุ่งหมาย และวิธีดำเนินงานในโครงการนี้เป็นอย่างถ่องแท้
  ๒. ควรเป็นผู้มีคุณสมบัติอันดี และมีบุคลิกภาพเหมาะสมในการทำงานกับประชาชน
  ๓. ควรเป็นผู้ใช้เวลาทำงานนี้ได้ เพราะอาจารย์นิเทศก์ควรไปพักอยู่กับนักเรียนฝึกสอนในชนบท เพื่อศึกษาปัญหาและหาช่องทางในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง อาจารย์นิเทศก์ที่เผลอเวลาแก่โครงการนี้เลยจะทำงานไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร
  ๔. ควรมีจำนวนอาจารย์นิเทศก์พอเพียงกับนักเรียนฝึกสอน
  ๕. อาจารย์นิเทศก์ควรทำงานด้านฝึกหัดครูชนบทแค่เพียงด้านเดียว
- ค. ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ควรเป็นผู้สนใจในโครงการนี้เพื่อจะได้ให้ความร่วมมือ และแก้ไขปัญหาก็เกิดขึ้นให้ลุกลางไปได้ ควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบความมุ่งหมายและวิธีดำเนินงานของโครงการฝึกหัดครูชนบท ครูใหญ่ของโรงเรียนฝึกสอนควรประชุมครูที่เลี้ยงให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่เลี้ยงที่มีต่อโครงการนี้ และติดตามผลตลอดจนหาทางแก้ไขปัญหาก็เกิดขึ้นร่วมกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ง. ครูที่เลี้ยงควรเป็นผู้ที่เข้าใจในโครงการฝึกหัดครูชนบท และรู้ถึงความสำคัญของตนต่อโครงการนี้ ควรรู้หน้าที่และความรับผิดชอบที่ตนต้องกระทำตลอดจนมีความเต็มใจและตั้งใจที่จะทำงานด้านนี้ให้โดยผลตามความสามารถ ควรเป็นผู้มีคุณสมบัติอันดีและเสียสละพอสมควร ครูที่เลี้ยงควรมีจำนวนมากพอับรับนักเรียน
- จ. นักเรียนฝึกสอนควรเป็นผู้ที่สนใจในงานด้านนี้ เข้าใจความมุ่งหมายและวิธีดำเนินงานในโครงการฝึกหัดครูชนบท เป็นผู้ออกทุนและเสียสละ มีคุณสมบัติอันดีและเข้าใจหลักในการพัฒนาชุมชนว่านักเรียนฝึกสอนเป็นผู้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือชาวบ้านให้รู้จักช่วยตัวเอง มิใช่เป็นผู้ไปทำงานให้

- ฉ. สถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สุขาภิบาลหมู่บ้าน แผนกอนามัยท้องถิ่น แผนกศึกษานิเทศก์อำเภอ สถานีตำรวจ ซึ่งอยู่ในบริเวณที่ใกล้เคียง ควรเข้าใจในโครงการพอสมควร เพื่อให้มีความร่วมมือเมื่อปฏิบัติงานในโครงการนี้
 ก. การให้ความช่วยเหลือ
- ข. ชาวบ้านที่โรงเรียนฝึกสอนตั้งอยู่ ควรได้รับการแนะนำให้เข้าใจถึงความมุ่งหมายและวิธิตำเนินการของโครงการนี้ ควรเปิดโอกาสให้ชาวบ้านได้พบปะ แสดงข้อคิดเห็นแก่บุคคลผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน และควรให้โอกาสชาวบ้านได้ช่วยเหลืองานของโครงการด้วย

ฉ. เพื่อให้โครงการริเริ่มได้ผลยิ่งขึ้น ควรมีการวัดผลการดำเนินงานของโครงการในระยะเวลาที่ห่างกันพอสมควร

เนื่องจากการศึกษาเรื่องนี้มีเวลาจำกัด ผลที่ได้จึงไม่กว้างขวางสมบูรณ์เท่าที่ควร ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยต่อไปเกี่ยวกับเรื่องนี้ เช่น โครงการฝึกหัดครูชนบทในเขตภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย นอกเหนือจากในจังหวัดพระนครและธนบุรี